

PM 2013: RI (Dnr 209-127/2013)

## **Begäran om granskning av effekterna av de avknoppningar som staden gjort**

**Skrivelse av Karin Wanngård m.fl. ( S)**

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.  
Skrivelse av Karin Wanngård m.fl. (S) om begäran om granskning av effekterna av de avknoppningar som staden gjort, anses besvarad med vad som sägs i promemorian.

**Föredragande borgarrådet Sten Nordin** anför följande.

### *Ärendet*

I skrivelsen yrkar Karin Wanngård m.fl.(S) att staden ska granska effekterna av de personalövertaganden som gjorts mellan åren 2006 och 2008.

### *Beredning*

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

*Stadsledningskontoret* anser att staden har en noggrann uppföljning och kontroll av såväl de enskilt drivna förskolorna som av de privata hemtjänstutförarna, och att det därför inte finns skäl att göra någon ytterligare granskning.

### *Mina synpunkter*

En variation av former och utförare inom välfärden gynnar utbudet för människor samtidigt som det leder till vidareutveckling. Det var bakgrunden till att staden införde möjlighet till personalövertaganden, som just syftade till att möjliggöra för personal att ta över och vidareutveckla verksamheter de själva varit en del av. På så vis gavs personal i en kvinnodominerad bransch nya verktyg och möjligheter till utveckling och realisering av idéer och tankar till gagn för människorna i dessa verksamheter. En viktig förutsättning för personalövertagande var att ett sådant måste ha stöd hos personal och brukare i verksamheterna.

Personalövertaganden under perioden 2006-2008 rörde framför allt ett antal verksamheter inom förskola och hemtjänst. Inom båda dessa områden har staden väl utvecklade former för att säkra kvaliteten i fristående verksamheter. År 2012 inrättades en central kvalitetsinspektion med uppdrag att inspektera, granska och i samverkan med stadsdelsnämnderna följa upp all äldreomsorg i staden. Vad gäller

fristående förskolor så ligger tillsynsansvaret hos utbildningsnämnden, som genom tillsyn och inspektion kontrollerar att verksamheten lever upp till de högt ställda kvalitetsmål stadens riktlinjer fastställer. Utbildningsnämndens tillsynsverksamhet har förstärkts de senaste åren.

Frågan om avknoppning och konkurrensutsättning av offentliga verksamheter var för några år sedan föremål för flera utredningar och även juridisk prövning. Staden arbetade parallellt med detta för att kvalitetssäkra avknoppningsprocesserna och skärpte även de riktlinjer som gällde för personalövertagande. Svårigheten att hitta en rimlig värderingsmodell ledde till att Stockholms stad sedan år 2009 inte längre genomför några personalövertaganden av verksamheter.

I och med lagen om valfrihetssystem och de pengsystem som Stockholm infört på en lång rad områden finns numera goda förutsättningar att på andra sätt få en mångfald av aktörer och öka stockholmarnas valfrihet.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Skrivelse av Karin Wanngård m.fl. (S) om begäran om granskning av effekterna av de avknoppningar som staden gjort, anses besvarad med vad som sägs i promemorian.

Stockholm den 4 december 2013

STEN NORDIN

#### *Bilaga*

Skrivelse om begäran om granskning av effekterna av de avknoppningar som staden gjort.

**Borgarrådsberedningen** tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

**Reservation** anfördes av borgarråden Karin Wanngård, Roger Mogert och Tomas Rudin (alla S) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta

1. Återremittera svaret på skrivelsen för komplettering
2. Därutöver anför följande

Socialdemokraternas skrivelse till kommunstyrelsen om genomförda avknoppningar syftade till att en granskning av avknoppningarnas effekter avseende kvalitet hos utföraren av välfärdstjänster skulle genomföras. I skrivelsen påtalades också behovet av ett ekonomiskt ramverk för Stockholms stad som ska garantera att kommunen inte genomför dåliga ekonomiska affärer, oavsett om det är inkompetens eller ideologi som ligger bakom.

I föredragande borgarråds svar på skrivelsen redovisas inte vilka effekter avknoppningarna har haft avseende kvalitet i välfärdsverksamheterna som privatiserats. Istället hänvisas det till att det finns en central kvalitetsinspektion för äldreomsorg och att utbildningsförvaltningen har tillsynsansvar för kvalitet i förskolor. Enligt vår uppfattning är inte det ett svar på förfrågan om en redogörelse för kvalitetseffekterna på genomförda

avknoppningar. Vi föreslår därför att ärendet återremitteras till stadsledningskontoret och bereds på erforderligt sätt.

Vidare skriver föredragande borgarråd att avknoppningarna stoppats på grund av svårigheter att värdera verksamheten. Det framstår för oss som anmärkningsvärt att den moderatledda alliansen under flera års tid, trots svårigheter att värdera, ändå har avyttrat verksamheterna. Det är bra att avknoppningarna nu har stoppats. För oss socialdemokrater är det uppenbart att det behövs ett bättre ekonomiskt politisk ramverk för kommunens ekonomiska förehavanden och för att i framtiden undvika dåliga affärer.

**Reservation** anfördes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta

1. Att en granskning ska genomföras av de avknoppningar som skett,
2. Att anföras följande

Det är viktigt att inte ducka för eventuella negativa effekter som funnits kring avknoppningarna. Det är väsentligt att lära av de misstag som har begåtts och att framöver vara mer rädda om stockholmarnas pengar än vad som har varit fallet. Vikten av respekt för skattemedlen och av att ta ansvar för stadens ekonomi kan inte nog understrykas sett till historiken. Kvalitet är väldigt svårt att mäta och de metoder som används bör bygga på erfarenheter som dragits av tidigare beslut, att göra en granskning skapar förutsättningar för det.

## ÄRENDET

I en skrivelse yrkar Karin Wanngård m.fl. ( S ) att staden ska granska effekterna av de personalövertaganden som gjorts i första hand mellan åren 2006 och 2008, eftersom de menar att kvaliteten sannolikt har blivit lidande på grund av de vinster som dessa verksamheter har gjort. Vidare yrkas i skrivelsen att kommunstyrelsen ges i uppdrag att besluta om institutionella ramverk som hindrar framtida dåliga ekonomiska affärer.

## BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

### **Stadsledningskontoret**

**Stadsledningskontorets** tjänsteutlåtande daterat den 15 mars 2013 har i huvudsak följande lydelse.

De verksamheter där personalövertagande ägt rum i staden under perioden 2006-2008 är i huvudsak förskolor och hemtjänstverksamhet.

Privata utförare av hemtjänst upphandlas enligt LOV. Kontroll av att utförarna uppfyller kraven för att bli godkända som utförare görs av äldrenämnden. Seriositetskontroll genomförs både innan godkännande och i samband med avtalsuppföljningen. Kunskapen som ligger till grund för kontroller under avtalstiden kan antingen komma genom berörd stadsdelsnämnd eller genom att äldrenämnden uppmärksammar något. Individuppföljning görs av stadsdelsnämnderna.

Sedan 2012 finns en central kvalitetsinspektion, organiserad under äldrenämnden, med uppdrag att tillsammans med stadsdelsnämnderna inspektera, granska och följa upp stadens äldreomsorg. Syftet är att säkerställa en god kvalitet och följsamhet gentemot lagar, avtal och riktlinjer. Inspektionerna är ett komplement till och en fördjupning av de uppföljningar som gjorts redan tidigare.

Utbildningsnämnden har tillsynsansvar för enskilt drivna förskolor och kontrollerar genom tillsyn och inspektion att den enskilt drivna verksamheten lever upp till den kvalitet och säkerhet som anges i stadens riktlinjer och att den bedrivs i enlighet med de lagar, föreskrifter och riktlinjer som gäller för verksamheten. Tillsyn av fristående förskola genomförs primärt genom inspektion. Tillsynens omfattning varierar efter behov. I tillsynsuppdraget ingår även ansvaret att ta emot och utreda anmälningar och klagomål från vårdnadshavare och andra medborgare. Ibland leder anmälningar till att utbildningsnämnden genomför inspektion. Det förekommer också att utbildningsnämnden inleder tillsyns-utredningar som baseras på annan typ av information, t.ex. om ekonomiska förhållanden.

Staden gör årligen brukarundersökningar i bl.a. förskola och äldreomsorg, för att mäta kundnöjdheten och ta reda på hur brukarna själva upplever kvaliteten i verksamheten.

Stadsledningskontoret anser att staden har en noggrann uppföljning och kontroll av såväl de enskilt drivna förskolorna som av de privata hemtjänstutförarna, och att det därför inte finns skäl att göra någon ytterligare granskning.

Staden har anvisningar för personalövertagande. Statskontoret presenterade 2008 en översyn av regelverket kring försäljning av verksamhet till egna anställda, och staden justerade då omgående anvisningarna med avseende på de principer som ska gälla för värdering av kommunal egendom som tas över av medarbetare. De gällande värderingsprinciperna innebär att all egendom ska värderas i samband med ett personalövertagande och att övertagandet ska ske på marknadsmässiga villkor. Detta

inkluderar alltså även värdering av immateriella tillgångar, som exempelvis goodwillvärde.

Stadsledningskontoret anser att staden därmed redan har ett fullgott regelverk för att säkra en god hantering av stadens resurser och en god kvalitet i verksamheten.

Stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen att skrivelse av Karin Wanngård m.fl. (alla S), med begäran om att staden ska granska effekterna av de avknoppningar som staden gjort får anses besvarad med vad som anförts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.